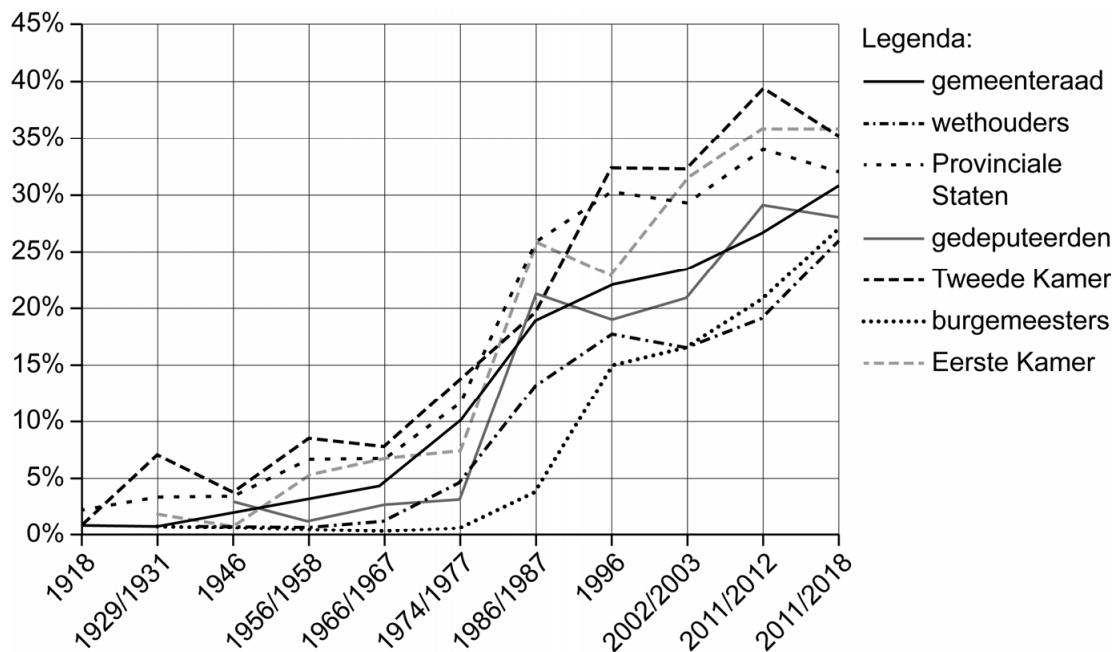

Opgave 3 Meer vrouwen in de Nederlandse politiek

figuur 1

Percentage vrouwen in het openbaar bestuur, in de periode 1918-2018, naar type openbaar bestuur

bron: Stichting Cito, op basis van M. Kranendonk, 2019

Toelichting

In figuur 1 staat het percentage vrouwen naar type openbaar bestuur op gemeentelijk, provinciaal en nationaal niveau als gemiddelde per jaar of jaren tussen 1918 en 2018.

Voorbeeld: Uit figuur 1 is af te lezen dat in de periode 1974-1977 gemiddeld 10% van de gemeenteraadsleden vrouw was.

tekst 5

Ondervertegenwoordiging van vrouwen

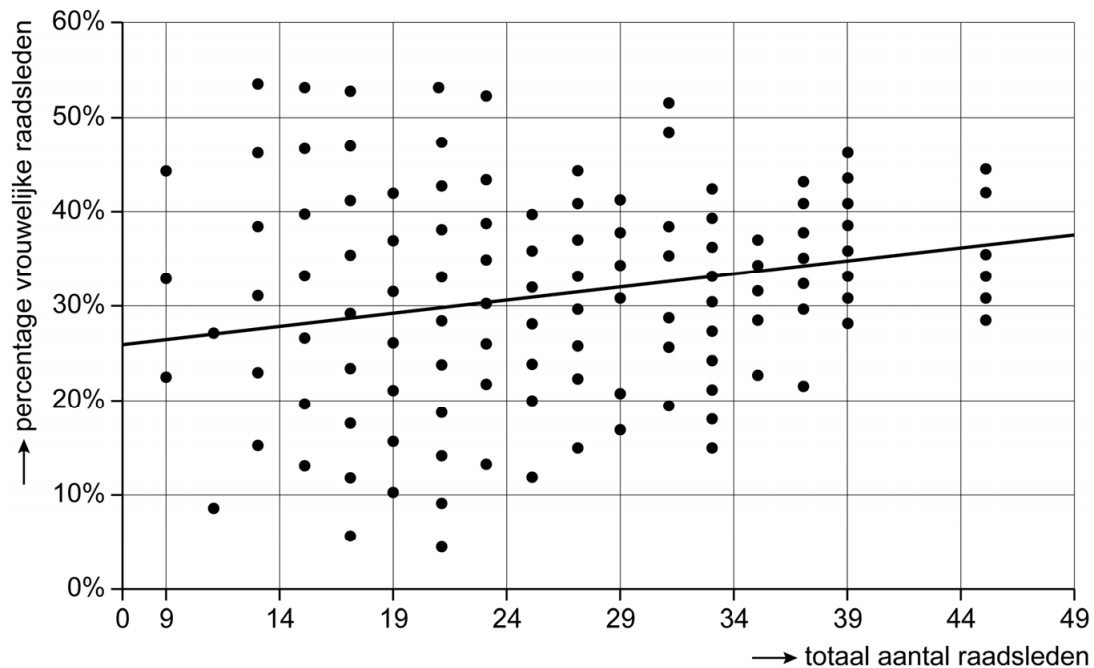
Gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen is meer dan een kwestie van sociale rechtvaardigheid. Politieke gelijkheid is een belangrijke
5 voorwaarde in elke democratie. (...) Bovendien gaat van een evenwichtig samengesteld parlement het signaal uit dat politiek een gedeelde verantwoordelijkheid is en levert het
10 de samenleving nieuwe rolmodellen. (...) Meerdere studies tonen aan dat politici met verschillende achtergronden (anders dan de huidige norm) standpunten inbrengen
15 die anders over het hoofd worden gezien. (...) Er zijn specifieke behoeften en zorgen die voortkomen uit het vrouw-zijn, die onvoldoende zullen worden vertegenwoordigd in
20 een politiek gedomineerd door mannen. (...) Wat dit betreft zijn er al belangrijke stappen gezet: in algemene zin staan onderwerpen zoals deze, die eerder werden gezien
25 als behorend tot de privésfeer, nu wel degelijk op de politieke agenda, denk aan bijvoorbeeld seksualiteit of gezinsplanning. (...)

Wat weerhoudt vrouwen ervan om de
30 politieke arena te betreden? Het International Institute for Democracy and Electoral Assistance onderscheidt (...) ten minste drie barrières:
35 1. politieke barrières: dat wil zeggen, het idee dat de politiek geen plek is voor vrouwen en het ontbreken van de benodigde middelen;
2. sociaaleconomische barrières:
40 bijvoorbeeld het werk dat vrouwen, zeker in Nederland, binnenshuis uitvoeren naast hun (deeltijd)baan, zoals zorg voor de kinderen en het huishouden;
45 3. ideologische en psychologische barrières: bijvoorbeeld cultuurpatronen en tradities, en de manier waarop vrouwen in de media geportretteerd worden en het effect
50 daarvan op de ambitie van vrouwen. (...)
[Iemand] moet zich toegerust voelen om zich aan te melden bij een politieke partij, waarbij onder andere
tijd, geld en motivatie een belangrijke
55 rol spelen. (...)

bron: L. Mügge en Z. Runderkamp, 2019

figuur 2

Percentage vrouwelijke raadsleden naar grootte gemeenteraad, in alle gemeenteraden in Nederland, 2018

bron: Stichting Cito, op basis van M. Kranendonk, 2019

Toelichting

In figuur 2 worden alle gemeenteraden in Nederland weergegeven als punten in het diagram. Een punt kan de situatie in meerdere gemeenteraden samenvatten. De correlatie is 0.24.

tekst 6

Gaten in een inclusief lokaal bestuur

(...) Vrouwelijke respondenten gaven
(...) aan dat vrouwen soms ook het
gevoel hebben dat er geen ruimte is
voor hun manier van politiek
5 bedrijven. Dit kan volgens hen ook
een reden zijn om niet deel te nemen
aan de lokale politiek. (...)

In gemeenten met relatief weinig
vrouwelijke raadsleden krijgen
10 vrouwen in het raadswerk vaker te
maken met denigrerende
opmerkingen, hebben ze soms het
gevoel minder serieus genomen te
worden en worden ze zelfs soms als
15 minderwaardig gezien. (...) Verder
gaven meerdere respondenten aan
“haantjesgedrag” te ervaren.
Haantjesgedrag werd getypeerd als
de onwil om compromissen te sluiten,
20 anderen te overschreeuwen en af te
rekenen. (...) Bovendien is er de
ervaring dat vrouwen altijd net iets
harder moeten werken om serieus
genomen te worden, alsof ze altijd al
25 “2-0 achterstaan”. (...) Er zijn
eigenschappen die bij mannen als
positief worden gewaardeerd, maar
bij vrouwen als negatief: “Er zijn

grote verschillen tussen hoe mannen
30 en vrouwen zich mogen manifesteren
en hoe ze invloed mogen uitoefenen.
Als je als vrouw niet voldoet aan
rolverhoudingen dan ben je een
bitch”. (...)

35 Hier is een rol weggelegd voor de
burgemeester die een juiste manier
van debatteren, waarbij het gaat om
de inhoud, kan afdwingen. Een
respondent benoemde de
40 burgemeester in positieve zin, die het
absoluut niet duldt als mensen
persoonlijk aangevallen worden en
‘nieuwelingen’ aanmoedigt om te
blijven spreken. De burgemeester
45 deed ook een oproep om de nieuwe
politici te laten spreken en ze de
ruimte te geven en greep in wanneer
raadsleden elkaar aanspreken als
“meisje” of “vrouwtje”. (...)
50 Beleidssuggestie: Debattrainingen bij
aanvang van de raadsperiode
zouden meer nadruk kunnen leggen
op de diversiteit van debatstijlen. Een
goede debatstijl kan ook nuancerend
55 zijn en gericht zijn op compromissen
sluiten.

bron: M. Kranendonk, 2019